

Vabariigi Valitsuse 16. mai 2020. a korralduse nr 172 „COVID-19 haiguse leviku tõkestamiseks vajalikud liikumisvabaduse ning avalike koosolekute pidamise ja avalike ürituste korraldamise piirangud“ muutmise seletuskiri

1. Sissejuhatus

Vabariigi Valitsus kehtestas 12. märtsi 2020. a korraldusega nr 76 Eestis eriolukorra, mis lõppes 17. mail 2020. a. COVID-19 haiguse leviku tõkestamiseks kehtestas Vabariigi Valitsus vajalikud liikumisvabaduse ning avalike koosolekute pidamise ja avalike ürituste korraldamise piirangud. Nende eesmärk on ennetada ja tõkestada COVID-19 haigust põhjustava koroonaviiruse SARS-CoV-2 levikut. Eriolukorra lõppedes on endiselt oht viiruse edasiseks levikuks.

Tulenevalt asjaolust, et 30. juunil 2020. a kiideti heaks nõukogu soovitus Euroopa Liitu mittehädavajaliku reisimise ajutise piiramise ja sellise piirangu võimaliku kaotamise kohta, kehtestatakse asjaomased muudatused ka vastavates Vabariigi Valitsuse korraldustes.

2. Selgitused korralduse kohta

Käesoleva Vabariigi Valitsuse korraldusega muudetakse Vabariigi Valitsuse 16. mai 2020. a korraldust nr 172 ning nähakse ette täiendavad liikumisvabaduse piirangu erandid.

Korralduse punkti 1 alapunktiga 1 sõnastatakse uuesti Vabariigi Valitsuse 16. mai 2020. a korralduse nr 172 punkti 1² alapunkt 7, mis näeb ette liikumisvabaduse piirangu erandi isikutele, kes on viimase 14 päeva jooksul viibinud Euroopa Liidu või Schengeni konventsiooni liikmesriigis või Suurbritannia ja Põhja-Iiri Ühendkuningriigis, juhul kui nimetatud riigi viimase 14 päeva kumulatiivne COVID-19 haigust põhjustava koroonaviiruse SARS-CoV-2 positiivsete testide arv 100 000 elaniku kohta on võrdne 16-ga või väiksem sellest.

Nimetatud alapunktis toodud riikide loetellu lisatakse Andorra Vürstiriik, Monaco Vürstiriik, San Marino Vabariik ja Vatikani Linnriik (Püha Tool), kuna eelviidatud nõukogu soovitus kohaselt tuleks nende riikide elanikke soovitus kohaldamisel käsitleda Euroopa Liidu elanikena. Samuti asendatakse viidatud alapunktis liikumispiirangu erandi kohaldamise aluseks olev COVID-19 haigust põhjustava koroonaviiruse SARS-CoV-2 positiivsete testide arv 100 000 elaniku kohta, mis seni pidi olema võrdne 15-ga või väiksem sellest. Edaspidi peab see olema võrdne 16-ga või väiksem sellest. Uus kriteerium sätestatakse, kuna 15. juuni k.a seisuga oli Euroopa Liidu keskmine viimase 14 päeva kumulatiivne haigestumuse määr 16 haigusjuhtu 100 000 elaniku kohta.

Korralduse punkti 1 alapunktiga 2 täiendatakse Vabariigi Valitsuse 16. mai 2020. a korralduse nr 172 punkti 1² alapunktiga 8 ning nähakse ette, et liikumispiiranguid ei kohaldata korralduses viidatud isikutele, kellel lubatakse ületada Schengeni ala välispiiri. Muudatus on seotud Vabariigi Valitsuse 16. mai 2020. a korralduse nr 169 „Riigipiiri ületamise ajutine piiramine COVID-19 haigust põhjustava koroonaviiruse SARS-CoV-2 uue puhangu ennetamiseks“ muudatusega, millega nähakse ette, et riigipiiri on lubatud Eestisse sisenemise eesmärgil ületada isikul, kes saabub nn kolmandast riigist, mille andmed on avaldatud Välisministeeriumi veebilehel, ja kes on selle riigi õiguse kohaselt selle riigi kodanik.

Alapunktis 8 nimetatud isikutel ei ole kohustust viibida Eestisse saabumisel 14 kalendripäeva jooksul oma elukohas või püsivas viibimiskohas, välja arvatud juhul, kui nende saabumise riigi

viimase 14 päeva kumulatiivne COVID-19 haigust põhjustava koroonaviiruse SARS-CoV-2 positiivsete testide arv 100 000 elaniku kohta on suurem kui 16.

Alapunktiga 9 nähakse ette, et liikumispääs ei rakendata Eesti kodakondsusega, Eesti elamisloaga või elamisõigusega isikule või isikule, kelle alaline elukoht rahvastikuregistri järgi on Eesti, kui ta saabub nn kolmandast riigist, mille andmed on avaldatud Välisministeeriumi veebilehel, välja arvatud juhul, kui selle riigi viimase 14 päeva kumulatiivne COVID-19 haigust põhjustava koroonaviiruse SARS-CoV-2 positiivsete testide arv 100 000 elaniku kohta on suurem kui 16.

Alapunktiga 10 nähakse ette, et liikumispääs rakendatakse isikule, kes saabub Vabariigi Valitsuse 16. mai 2020. a korralduse nr 169 „Riigipiiri ületamise ajutine piiramine COVID-19 haigust põhjustava koroonaviiruse SARS-CoV-2 uue puhangu ennetamiseks“ punktis 12² nimetatata kolmandast riigist töötamise või Eestis registreeritud õppeasutuses õppimise eesmärgil, kui tema saabumise riigi viimase 14 päeva kumulatiivne COVID-19 haigust põhjustava koroonaviiruse SARS-CoV-2 positiivsete testide arv 100 000 elaniku kohta on suurem kui 16 või kui selle riigi kohta puuduvad eelnimetatud andmed ja selles riigis esineb kõrge viiruse leviku oht.

Korralduse punkti 1 alapunktiga 3 täiendatakse Vabariigi Valitsuse 16. mai 2020. a korraldust nr 172 punktidega 1³ ja 1⁴.

Vabariigi Valitsuse 16. mai 2020. a korralduse nr 172 punkti 1² alapunktis 7 on sätestatud kriteeriumina COVID-19 haigestumuse määr 100 000 inimese kohta, mille alusel koostab Välisministeerium nimekirja Euroopa Liidu ja Schengeni piirkonna riikidest (lisaks Suurbritannia ja Põhja-Iiri Ühendkuningriik, Andorra Vürstiriik, Monaco Vürstiriik, San Marino Vabariik ja Vatikani Linnriik (Püha Tool)), kust saabujatele ei kohaldata 14-päevast liikumisvabaduse piirangut. Kuna riikide nimekiri vaadatakse üle ja korrigeeritakse haigestumuse näitajate alusel üks kord nädalas, siis on tekkinud vajadus ette näha paindlikkuse klausel. Juhul, kui mõnes riigis on haigestumuse näitaja tõusnud nädala vaates üle korralduses sätestatud kriteeriumi (16/100 000 inimese kohta), kuid ei ületa seda rohkem kui 10%, siis sellest riigist saabujatele endiselt liikumispääs ei kohaldata. Lisatingimuseks on, et haigestumuse näitaja ei tohi ületada korralduses sätestatud kriteeriumi kahel järjestikusel nädalal (välja arvatud juhul, kui näitaja on langustrendis). Paindlikkus on vajalik selleks, et välistada ajutised kõikumised haigestumuses, juhul kui tegemist ei ole püsiva tõusutrendiga. Riik arvatakse loetelust välja juhul, kui selles riigis on haigestumuse näitaja ületanud korralduses sätestatud kriteeriumi kuni 10% kahel järjestikusel nädalal ja näitaja on tõusutrendis, ning sel juhul hakkab sellest riigist saabujatele kohalduma 14-päevane liikumisvabaduse piirang.

Välisministeeriumi veebilehel avaldatakse kord nädalas info riskitaseme piiri alla jäävate riikide (liikumispääs ei kohaldu), riskitaseme piiri lähedale jäävate riikide (liikumispääs ei kohaldu, kuid ületavad riskitaseme kriteeriumi kuni 10%) ja riskitaseme piiri ületavate riikide kohta.

Vabariigi Valitsuse 16. mai 2020. a korralduse nr 169 „Riigipiiri ületamise ajutine piiramine COVID-19 haigust põhjustava koroonaviiruse SARS-CoV-2 uue puhangu ennetamiseks“ punkti 12³ kohaselt võib riigipiiri Eestisse sisenemise eesmärgil ületada isik, kellel ei esine haigusnähte ja kes saabub punktis 12² nimetatata kolmandast riigist töötamise või Eestis registreeritud õppeasutuses õppimise eesmärgil.

Korraldusse lisatava punkti 1⁴ kohaselt tuleb Eestisse tööle või õppima saabunud isikul läbida COVID-19 testimine viivitamata Eestisse saabumise järel ning kordustestimine mitte varem kui Eestis viibimise 14. päeval. Samuti tuleb kutsujal koos isikuga korraldada isiku majutus ja muu vajalik 14 päeva jooksul, mil isikule rakendub liikumiskiirang ning isik ei või asuda töötama ega õppima. Isik võib töötama või õppima asuda, kui tema kordustest, mis tehakse mitte varem kui isiku Eestis viibimise 14. päeval, on negatiivne. Kutsujale laienevad välismaalaste seaduses sätestatud kutsuja kohustused ning töötervishoiu ja tööohutuse seadusest tulenevad töandja õigused ja kohustused, muu hulgas viimases sätestatud kohustus tagada tööohutus ning tervisekontrolli tegemine. Info riikide kohta, kelle suhtes rakendatakse liikumiskiirangut ning kelle kodanikel ja elanikel tuleb läbida testimine Eestisse töötamise ja õppimise eesmärgil saabumisel, avaldatakse Välisministeeriumi veebilehel.

Korralduse punktiga 2 nähakse ette korralduse jõustumine 6. juulil 2020. a.

Korraldust saab vaidlustada esitades haldusmenetluse seaduses ette nähtud korras vaide Vabariigi Valitsusele 30 päeva jooksul arvates päevast, millal korraldusest teada saadi või oleks pidanud teada saama. Samuti saab korraldust vaidlustada esitades halduskohtule kaebuse halduskohtumenetluse seadustikus ette nähtud korras 30 päeva jooksul arvates korralduse teatavaks tegemisest.

Riigikohtu halduskolleegiumi praktika järgi, kui on tegemist määratlemata arvu juhtumeid käsitleva sättega, mis akti adressaadi õigusi selle teatavastegemise ajal ei mõjuta, saab isik esitada kaebuse üldkorralduse tühistamiseks 30 päeva jooksul pärast mõju ilmnemist (RKHKm [3-19-557](#), 05.09.2019, p 8). Seega on Riigikohus sedastanud isikule võimaluse vaidlustada vahetut mõju mitteomavat sätet ka mõju ilmnemisest, kuid halduskohtumenetluse seadustikus vastav regulatsioon puudub.